

INVESTOINTIEN KIRJAUS- JA RAPORTOINTIOHJEET

1. Investoinnin määrittely
2. Hankelomake ja sen täyttöohje
3. Tiliöintiohjeet
4. Raportointi

1. Investoinnin määrittely

Investointimeno on käyttöomaisuuteen ja sijoituksiin tehtävä investointi, jolla voidaan katsoa olevan vähintään 4 vuoden taloudellinen käyttöikä ja merkittävä taloudellinen arvo. Tällaiseksi merkittäväksi arvoksi määritellään vähintään 10 000 euroa. Kun perustetaan uusi kohde niin vaikka yksittäinen hankinta jää tämän summan alle niin hankintoja voidaan käsitellä kokonaisuutena (esim. avataan uusi päiväkotito ja hankitaan sinne kalusteita sekä muita irtainta omaisuutta eri toimittajalta niin jokaisen toimittajan laskun ei tarvitse ylittää 10 000 euroa)

Olemassa olevaan käyttöomaisuuteen tehtävän investoinnin on täytettävä seuraavat kriteerit

- a) investoinnin on annettava kohteelle pysyvää lisäarvoa sekä
- b) pidennettävä kohteen käyttöaikaa

Jos nämä kriteerit eivät täyty, meno kirjataan käyttömenoksi.

Seuraavat menot **eivät** ole investointimenoja vaan käyttömenoja

- laitteiden korjaus ja vuosihuolto
- kiinteistön kulumis-, home- tai muun vaurion korjaaminen
- tiepäällysteen korjaaminen
- yleiset suunnittelumenot esim. kun mietitään eri vaihtoehtoja
- palkkakustannukset jotka syntyvät aloittamisen ja suunnittelun yhteydessä
- hallinnolliset kulut (esim. käännöstyöt)
- kokouskahvitukset – ja ruokailut
- työkalut
- lelut joiden käyttöikä on alle 4 vuotta (esim. ämpärit, lapiot)
- työvaatteet ja – varusteet
- sisäisiä laskuja ei saa kirjata investointimenoja vaan jos ne ovat merkittäviä, tehdään ne menonsiirtoina muistiotositteella

2. Hankelomake ja sen täyttöohje

Jokainen investointimeno ilmoitetaan talousarviossa erikseen ja siitä tehdään hankelomake. Investoinnit budjetoidaan bruttomenetelmällä sekä menojen että tulojen pitää näkyä erikseen hankelomakkeella.

On tärkeää täyttää lomake huolellisesti koska se on kaupunginhallituksen ja – valtuuston päätöksenteon pohjana. Hankelomake liitetään talousarviodokumenttiin. Se myös helpottaa investoinnin kirjanpitoa ja kulukirjauksia.

Hankkeen nimi:		Hankenro	xxxx	Kustannuspaikka	xxxx	Investointibudjetti xxxx			
Kunta-alue, osoite, kiinteistönnumero		KUSTANNUSARVIO (sitovuustaso)			0	0 Tarkastus			
Vastuuhenkilö		Hanke alkaa, kk/vuosi				xx/xxxx			
Hankeryhmä		Hanke päättyy, kk/vuosi				xx/xxxx			
Hankkeen kuvaus:		Perustelut:			% Rakennus % Kiinteä rakenne % Peruskorjaus % Koneet ja irtaimisto % Vesi % Viemäri % Hulevesi % Muut pitkävaikutteiset menot % Maa-alueet % Sijoitukset				
Hankkeen kustannukset, €		2018 & <	TA 2019	Arvio 2019	TA 2020	2021	2022	2023 & >	Yhteensä
Toteutuneet kustannukset, arvio vuodesta 2019 sekä talousarvion määräraha vuonna 2020 ja siitä eteenpäin									0
Hankkeen tulot, €									0
Hankkeen nettokustannus		0	0	0	0	0	0	0	0
Avustushakemuksen vastaanottaja		Valtio	EU	Muu, mikä		Valtionperintö			
Avustushakemuksen laatija									
Syntykö pöytäkirja käyttö-kustannuksia?		Seuranta		Toteuma	Suunnitelma	Erotus			
Mitä: Vuotuiset huoltokulut		Hanke on valmistunut, kk/vuosi			xx/xxxx				
Hankkeen vaikutus käyttötalouteen		€/vuosi	Kokonaiskustannus		0	0			
2020									
2021									
2022									
2023									
Arvioidut käyttökust. 5 vuoden kuluttua		Hankelomake annetaan tiedoksi talouspalveluille investointibudjetin tekemisen yhteydessä.							

Hankkeen nimi on lyhyt ja ytimekäs joka kertoo missä ja mitä tehdään. Nimi ei saa muuttua hankkeen toteuttamisvuosien aikana. Nimi pitää olla sama kuin talousarviokirjassa.

Hankenro avataan talouspalveluissa kun hanke on hyväksytty kaupunginvaltuustossa. Jos hanke on monivuotinen, niin silloin numero on tiedossa ja se täytetään lomakkeelle.

Kustannuspaikka on aina täytettävä. Kustannuspaikaksi merkitään lopullisen käyttäjän kustannuspaikka. Kun investointimeno aktivoidaan ja poistolaskenta aloitetaan, niin poistot kirjataan kuluksi tälle kustannuspaikalle. Jos investointimeno koskee eri toimintoja, niin erittely eri kustannuspaikoille tehdään viimeistään siinä vaiheessa kun se aktivoidaan.

Kunta-alue, osoite, kiinteistönnumero = missä investointi sijaitsee, sekä alue, osoite ja kiinteistönnumero

Vastuuhenkilö = kuka on vastuussa hankkeesta

Hankeryhmä = henkilöt jotka kuuluvat hankeryhmään

Kustannusarvio on sama kuin hankkeen nettokustannus ja samalla sitovuustaso kaupunginvaltuustolle.

Hanke alkaa/päättyy kohdassa ilmoitetaan aloitus- ja päättymispäivä. Niiden on täsmättävä alla olevaan kustannus- ja tulotaulukkoon.

Hankkeen kuvaus kohdassa kuvataan mitä investointi sisältää ja tärkeimmät toimenpiteet. Esim. ei riitä että kirjoittaa "koneiden ja kalusteiden hankinta" vaan pitää tarkentaa mitä koneita ja kalusteita hankitaan. Jos tila ei riitä liitetään lomakkeeseen erillinen liite ja silloin kuvaukseen kirjoitetaan koneet ja kalusteet liitteen mukaan.

Perustelut kohdassa kerrotaan miksi investointi on tarpeellinen ja mikä vaikutus sillä on.

Tämän lisäksi kerrotaan mihin käyttöomaisuusryhmään hanke kuuluu

- ❖ rakennus
 - uudet ja lisärakennukset (myös rakennusvaiheessa asennettavat kiinteät rakenteet ja laitteet)
 - rakennelmat
- ❖ kiinteä rakenne
 - maarakenteet (kadut, tiet, sillat, puistot, virkistysalueet)
 - pumppuhuoneet ja verkostoon kytketyt säiliöt
 - rakennusten kiinteät rakenteet ja laitteet (esim. jälkeensä asennetut hälytysjärjestelmät, ilmastoinnit yms.)
- ❖ peruskorjaus
 - rakennusten peruskorjaukset jotka pidentävät elinikää
- ❖ koneet ja kalusto
 - kuljetusvälineet, autot, kalusteet ja muu irtain omaisuus
- ❖ vesi
 - vesijohtoverkostot ja niiden saneeraus
- ❖ viemäri
 - viemäriverkosto ja niiden saneeraus sekä puhdistuslaitokset
- ❖ hulevesi
 - verkoston kustannukset
- ❖ muut pitkävaikutteiset menot
 - osake- ja vuokrahuoneistojen perusparannusmenot
 - lisenssit
 - osallistuminen valtion tie-, rata- ja vesiväylähankkeisiin (valtio,yksityinen)
- ❖ maa-alueet
 - maa- ja metsäalueiden, tonttien ja vesialueiden hankintahinta sekä lisäksi erottamis-, lainhuudatus- yms. välittömästi alueen kunnan käyttöön saattamisesta aiheutuneet menot
 - rakennusten purkamismenot kun rakennus puretaan tontin saattamiseksi rakentamiskelpoiseksi uudisrakennusta tai tontin muuta käyttöä varten. Huom. varovaisuuden periaate: tontin arvoksi ei saa tulla luovutuskäyttöä suurempi arvo
- ❖ sijoitukset
 - kunnan toiminnan edistämiseksi hankitut arvopaperit
 - kunnan toimialaan liittyvät sijoitukset

Hankkeen kustannuksiin merkitään hankkeen kustannukset vuosittain. Monivuotisissa hankkeissa ilmoitetaan myös edellisten vuosien menot. Ne voi tarkistaa Tanesta tai pääkirjanpitäjältä.

Hankkeen tulot merkitään miinusmerkkisenä sille vuodelle, jonka aikana oikeus tuloon arvioidaan syntyvän. Täytyy myös tiedot keneltä rahoitusta haetaan ja kuka siitä vastaa. Yleensä rahoittaja vaatii että hankkeen kustannukset pitää pystyä tilittämään erikseen joten hankkeelle on avattava oma hankenumero. Jos rahoitettava osuus on osa investointia, on se ainakin kirjanpidollisesti eriytettävä ja avattava sille oma hankenumero. Liitä lomakkeelle päätös rahoituksesta tai lähetä myöhemmin saadusta päätöksestä kopio pääkirjanpitäjälle.

Käyttökustannukset ilmoitetaan vuositason 4 seuraavalta vuodelta investoinnin valmistumisesta.

Seuranta kohtaan merkitään koska investointi valmistunut ja lopullinen kustannus sekä erotus kustannusarvioon. Investointi on valmistunut kun se otetaan käyttöön. Pitkät hankkeet tehdään usein eri vaiheissa ja silloin myös ne otetaan käyttöön jokaisen vaiheen jälkeen.

Lomake toimitetaan tämän jälkeen pääkirjanpitäjälle.

3. Tiliöintiohjeet

Investointitositteiden tiliöinneissä tarvitaan tilinumero, kustannuspaikka, hankenumero, ry-koodi ja alv-koodi sekä joskus myös toiminto.

Tilinumeronä käytetään jotain seuraavista

1100 Maa- ja vesialueet

1102 Kiinteistöjen liittymismaksut (ei-palautettavat esim. sähköliittymä, kaukolämpöliittymä)

1160 Kuljetusvälineet

1161 Veneet ja muut alukset

1162 Autot

1163 Traktorit ja työkoneet

1170 Muut koneet ja kalusto

1201 Tytäryhteisöosakkeet ja – osuudet

1203 Kuntayhtymäosakkeet

1205 Osakkuusyhteisöosakkeet ja – osuudet

1208 Muut osakkeet ja osuudet

1195 Keskeneräiset hankinnat (Jos mikään yllä olevista ei sovi, niin käytetään tätä tiliä. Kun investointi aktivoidaan, siirretään se kirjanpitäjien toimesta oikealle tilille.)

Kustannuspaikka ja hankenumero löytyvät Loggenista, taloushallinnon ohjeista.

Ry-koodi valitaan seuraavista

kun kyseessä **Omajohtoinen rakentaminen** eli sellainen rakennustoiminta, jossa kunta kantaa kokonaisvastuun rakentamisesta. Kunta maksaa tällöin muun muassa työntekijöitten palkat sosiaalikustannuksineen eli toimii työnantajana yleensä pääosalle työntekijöitä. Sivu- ja alaurakat (esimerkiksi vesijohtotyöt, maalaustyöt) saatetaan teettää eri yrityksillä, mutta nämä vastaavat vain omasta osaurakastaan.

10 Henkilöstömenot/Palkkamenot

11 Henkilöstömenot/Sairasvakuutusmaksu

12 Henkilöstömenot/Eläkemenot

13 Henkilöstömenot/Työttömyysmaksu

- 14 Henkilöstömenot/ Muut sosiaalimaksut
- 15 Henkilöstömenot/ Tapaturmavakuutukset
- 20 Tarvikkeet/oma rakentaminen
- 22 Palvelut/oma rakentaminen
- 29 Muut menot/oma rakentaminen

kun kyseessä **rakennuttaminen** (Kunta teettää rakennushankkeen ulkopuolisilla urakoitsijoilla joko kokonaisurakkana tai jaettuina urakoina. Kunta vastaanottaa rakennuksen sen valmistuttua eikä toimi työnantajana rakentamisen aikana.)

- 34 Rakennuttaminen

Maa-alueiden, liittymismaksujen, osakkeiden ja irtaimiston koodina käytetään

- 32 Pysyvien vastaavien ostot

Rahoitusosuuksissa käytetään seuraavia koodeja

- 51 Rahoitusosuudet valtiolta
- 52 Rahoitusosuudet kunnilta ja kuntayhtymiltä
- 53 Rahoitusosuudet EU:lta
- 54 Rahoitusosuudet maakunnilta
- 59 Rahoitusosuudet muilta

Alv-koodit ja toiminnot ovat samat kuin käyttötalouspuolella.

4. Raportointi

Investoinnit raportoidaan kolmannesvuosiraporteilla ja tilinpäätöksessä.

Kolmannesvuosiraporteilla (per 30.4. ja 31.8.) ilmoitetaan (muutetut) talousarvioluvut, toteutunut summa, poikkeama ja ennuste koko vuodelle sekä lyhyt selitys investoinnin toteutumisesta. Ennuste ja selitys (joko suomeksi tai ruotsiksi) täytetään Raindancen ilmoitettuun päivään mennessä, jonka jälkeen talouspalvelut toimittaa raportin kääntäjille. Raportti tulostetaan UDP-raportoinnin kautta.

Tilinpäätökseen raportointi tehdään myös Raindancessa ilmoitettuun päivään mennessä. Silloin kirjoitetaan ainoastaan, miten investointi on toteutunut. Onko sekä taloudelliset että toiminnalliset tavoitteet saavutettu. Teksti voidaan kirjoittaa joko suomeksi tai ruotsiksi. Talouspalvelut tekee lopullisen raportin alla olevilla tiedoilla ja toimittaa sen kääntäjille.

Kustannusarvio yhteensä	Josta käytetty 31.12.20xx %	Edellisten vuosien käyttö	Talousarvio 20xx	Talousarvio- muutokset 20xx	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.20xx	Poikkeama
----------------------------	--------------------------------	---------------------------------	---------------------	-----------------------------------	-------------------------------------	-----------------------	-----------